

Naam: _____
Groep: _____
Datum: _____

Noteer je antwoorden op de vragen hieronder. Doe het wel netjes.

V = vraag
A = antwoord

Opdracht 1

Kun je aan iemand zien of hij of zij joods is? Nee, dat kun je niet.
Er hangt geen kaartje aan iemand wat hij of zij denkt of gelooft.

V: Wie is er joods?

A: _____

V: Hoe kun je nog meer joods worden?

A: _____

V: Er zijn verschillende stromingen in het joodse geloof. Welke twee stromingen onderscheiden we?

A: • _____
• _____

V: Wat is het grootste verschil tussen de beide stromingen?

A: _____

V: De leider van elke joodse gemeenschap heet een . . .

A: ☐ imam ☐ rabbijn ☐ priester ☐ pandit

V: Wat doet deze leraar allemaal?

A: • _____
• _____
• _____
• _____

V: Eén van de bekendste dingen in het joodse geloof is de sabbat.

Wat is dat? Wat gedenken de joden dan? Wanneer begint en eindigt de sabbat?

A: _____

V: Wat doe gelovige joden vóór en tijdens de sabbat?

A: • _____
• _____

V: Wat mogen gelovige joden niet tijdens de sabbat?

A: _____

V: Tijdens de sabbat zijn er ook een aantal rituelen. Kun je er een paar noemen/beschrijven?

A: • _____
• _____
• _____

Opdracht 2

Hieronder staat een tekst met open plekken waar je woorden moet invullen.

De woorden waar je uit kunt kiezen staan er schuingedrukt boven.

Als je een woord gaat typen, haal dan eerst het streepje uit de tekst weg.

Beloofde Land – Jeruzalem – Europa – Verenigde Naties – Arabische – Mozes – Abraham – Jozef – Hitler – jodendom – Israël – zondebok – diaspora – m – Romeinen – aartsvader – slaaf – discriminatie – Tweede Wereldoorlog

Volgens joodse verhalen werd omstreeks 1813 voor Christus _____ geboren in Kanaän. Kanaän was het gebied waar nu zo'n beetje de landen Israël, Palestina en Libanon liggen. Dit stuk van de wereld wordt door joden als het _____ gezien. Het _____ is begonnen op het moment dat Abraham één god ging aanbidden in plaats van de vele goden die zijn vader vereerde. God vertelde Abraham dat zijn nakomelingen zouden regeren over het 'Beloofde Land'. Abraham wordt gezien als de _____ van het Joodse volk.

De belevenissen van de kinderen van Abraham en daar weer de kinderen van staan beschreven in verhalen in heilige geschriften. Heel bekend is het verhaal over _____ die door zijn jaloerse broers als slaaf werd verkocht en in Egypte in de gevangenis belandde. Deze Jozef kon voorspellende dromen uitleggen. Hij deed dat ook voor de Egyptische koning. De farao vond Jozef zo slim, dat hij hem onderkoning maakte.

Joden geloven dat een nieuwe farao na de dood van Jozef zijn hele familie tot _____ maakte. Ze mochten hun god niet meer aanbidden en ze waren gevangenen van de farao terwijl ze eigenlijk naar het Beloofde Land wilden. Hun god koos _____ als nieuwe leider van het volk.

In de tijd van de _____ had het joodse volk weer een zware tijd. Hun tempel in _____ werd verwoest en veel joden werden tot slaaf gemaakt. Dat deden de Romeinen omdat ze de joden als gevaar zagen, omdat de joden weigerden de Romeinse keizer te aanbidden en Romeins te worden. Zij wilden in hun eigen god blijven geloven en kwamen in opstand. Er waren ook joden die wisten te vluchten. Dit wordt wel met een moeilijk woord ' _____ ' genoemd. Joden verspreidden zich over heel _____ en vanaf de 17e eeuw ook in Noord- en Zuid-Amerika. Met sommige families ging het heel goed. Zij waren succesvol en hadden een fijn leven. Maar er waren ook joden die leefden in armoede en werden vervolgd. Maar vrijwel alle joden overal ter wereld kregen vroeg of laat te maken met _____.

Er waren door de eeuwen heen nogal wat mensen jaloers op het succes van joodse zakenlui en koopmannen. Anderen konden het niet respecteren dat het joodse volk een eigen religie had. Vooral als mensen het zelf moeilijk hebben, zoeken ze een

_____ : iemand die ze de schuld kunnen geven van hun eigen ongeluk. In de vorige eeuw was er een economische crisis en het was makkelijk om daar onder andere de joden de schuld van te geven. De Duitse dictator _____ maakte hier misbruik van. Doordat hij haat wist te zaaien werden er onder zijn leiding tijdens de _____

_____ zo'n 6 miljoen joden in Europa vermoord in concentratiekampen.

Na de Tweede Wereldoorlog drong tot veel mensen pas echt door wat voor verschikkingen de joden al eeuwenlang hadden moeten doorstaan. Er klonken geluiden dat er een veilige plek voor hen moest komen. In 1947 adviseerden de _____ dat Palestina in twee aparte staten moest worden verdeeld: een Joodse en een _____. De Arabische bevolking was het niet met deze plannen eens. Toch werd in 1948 de staat _____ uitgeroepen. Dit leidde tot allerlei oorlogen en conflicten tussen joden en Arabieren. Er zijn trouwens ook joden die niet achter deze plannen stonden. Zij vinden dat gewacht had moeten worden tot hun god hen zelf naar het Beloofde Land zou terugleiden.

Opdracht 3

Ook de joden hebben een heilig boek, net zoals christenen en moslims.

V: De joodse bijbel heet de . . .

A: ☐ Bijbel ☐ Koran ☐ TeNaCh ☐ Veda's

V: De naam van de joodse bijbel is eigenlijk een afkorting van de eerste letters van de drie boeken waaruit deze joodse bijbel bestaat.
Hoe heten die drie boeken?

A: • _____
• _____
• _____

V: Een deel van de joodse bijbel is ook een deel van de christelijke bijbel.
Hoe heet dit deel in de christelijke bijbel?

A: _____

V: Het eerste deel van de joodse bijbel is tevens ook het heiligste joodse boek dat er is.
Kun je beschrijven wat het is en hoe hij eruit ziet?

A: _____

De joden geloven dat hun god de inhoud van de Thora aan Mozes heeft gegeven.
Op de berg Sinaï heeft God de 10 geboden aan Mozes verteld en gezegd, dat hij die geboden in stenen tafelen moest uithakken.

V: Wat zijn die 10 geboden, die je voor een deel ook weer terugvindt in het christendom en de islam?

A:

1.	6.
2.	7.
3.	8.
4.	9.
5.	10.

V: Niemand mag de Thorarol aanraken. Daarom gebruiken de lezers . . .

A: ☐ handschoenen ☐ een pincet ☐ een leeswijzer in de vorm van een handje

V: Wat is een andere naam hiervoor en wat betekent die naam?

A: _____

Mozes kreeg van god regels en wetten uitgelegd. De meesten zijn opgeschreven in de Thora.
Maar Mozes schreef niet alles op. Sommige regels gaf hij mondeling door.
Om deze regels niet te vergeten, werden ze later toch opgeschreven.

V: Waarin werden deze regels opgeschreven?

A: _____

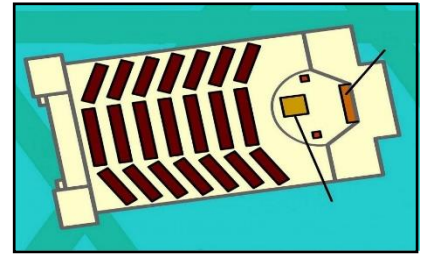
Opdracht 4

V: Het gebedshuis van de joden noemen we een . . .

A: ☐ sjoel ☐ synagoge ☐ tempel ☐ alle drie de antwoorden zijn goed

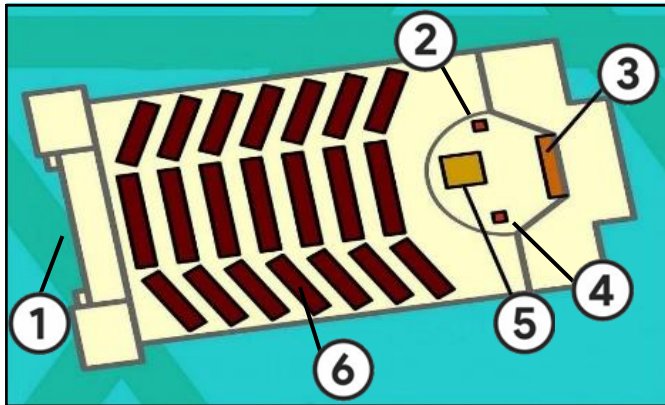
V: Hiernaast zie je een afbeelding van een synagoge.
Is dit een synagoge van orthodoxe of liberale joden?
Waar kun je dat dan aan zien?

A: _____

Hieronder zie je dezelfde afbeelding nog een keer.
Schrijf in de hokjes de juiste nummers. Kies uit:

Ark ☐ ingang ☐ banken voor mannen en vrouwen ☐ stoel van de rabbijn ☐
lessenaar waarop de Thora gelezen wordt ☐ stoel van de voorzanger ☐

V: Wat wordt er in de Ark bewaard?

A: ☐ De Thorarollen ☐ De miskelk ☐ De menora ☐ De keppel van de rabbijn

V: Waarom dragen joodse mannen een keppel?
(Tegenwoordig trouwens ook wel vrouwen.)

A: _____

Opdracht 5

Bidden mag altijd en overal. Bij elke gebeurtenis kunnen joden bidden.

V: Als joden bidden, worden deze gebeden uitgesproken in het . . .

A: ☐ Latijn ☐ Engels ☐ Hebreeuws ☐ Nederlands

V: Er bestaan speciale gebeden voor . . .

A: •
•
•

V: Joden bidden . . . per dag.

A: ☐ 1 keer ☐ 2 keer ☐ 3 keer

V: Wat dragen mannen bij het ochtendgebed behalve hun keppeltje?

A: _____

V: Strenge orthodoxe joden dragen op werkdagen ook twee gebedsriemen met daaraan twee kleine doosjes. Hoe heten die gebedsriemen met die doosjes en wat zit erin?

A: _____

V: Hoe worden deze doosjes gedragen tijdens het gebed? Waarom op die manier?

A: _____

Opdracht 6

Joodse jongens en meisjes worden vanaf een bepaalde leeftijd volgens het Joodse geloof 'volwassen'.
Voor jongens en meisjes is dat op een ander tijdstip en het heet ook anders.

V: Hoe heet dit feest voor meisjes?

A: _____

V: Wat betekenen die woorden?

A: _____

V: Op welke leeftijd? A: _____

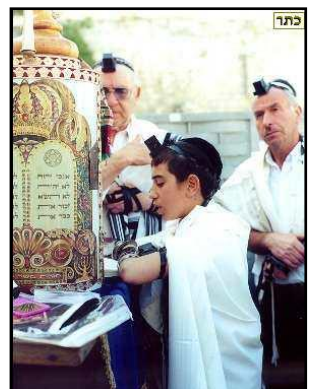
V: Hoe heet dit feest voor jongens? A: _____

V: Wat betekenen die woorden? A: _____

V: Op welke leeftijd? A: _____

V: Wat gebeurt er allemaal op deze dag?
Wat mogen de jongen of het meisje doen op deze dag?

A: _____

Opdracht 7

Elke godsdienst heeft feestelijke en Heilige dagen om mensen aan iets belangrijks te herinneren. In het jodendom is dat niet anders.

Je ziet hieronder de belangrijkste joodse feestdagen. Kies wat er gevierd wordt. Zet het nummer van de juiste omschrijving achter de goede feestdag.

Let op: De omschrijvingen staan niet op de juiste volgorde waarin de feesten gevierd worden en de gekleurde namen van de naam van het joodse feest ook niet!!

1. In de maanden maart-april van de westerse kalender valt het joodse paasfeest.
2. In de maanden januari-februari van de westerse kalender valt het joodse feest dat ook wel bekend staat als de boomplantdag.
3. Tien dagen na het joods nieuwjaar is het tijd voor de Grote Verzoendag.
4. Dit lichtjesfeest van acht dagen valt in de derde joodse maand (november-december).
5. Met dit feest wordt gevierd dat god de Tora aan Mozes heeft geopenbaard. De joden vieren dit feest zeven weken na het joodse paasfeest.
6. Een ander woord voor dit feest is Lotenfeest en het wordt gevierd in februari-maart. Het is het verhaal van koningin Esther.
7. Het joods nieuwjaar (september-oktober) duurt twee dagen. Na dit feest duurt het 10 dagen tot de Grote Verzoendag.
8. In de maand ijar (april-mei) vieren joden overal ter wereld dat op 14 mei 1948 de staat Israël is uitgeroepen.
9. Dit feest wordt ook wel het Loofhuttenfeest genoemd. De mensen bouwen tijdelijk hutten waar ze hun maaltijd eten.

Chanoeka ☐

Rosj Hasjana ☐

Soekkot ☐

Poerim ☐

Toe Bisjwat ☐

Jom Ha'Atsmaoet ☐

Jom Kippoer ☐

Pesach ☐

Sjawoe'ot ☐

Als gelovige joden eten doen ze dat niet zoals veel andere mensen. Bekijk de link 'Wat eten joden?'

V: Hoe noem je de manier waarop joden eten?

A: _____

V: Wat betekent dit?

A: _____

Opdracht 8

In dit webpad heb je veel geleerd over het jodendom. We eindigen met een puzzel.

De antwoorden op de vragen hieronder kun je halen uit de antwoordlinks van de andere vragen.

Zet de antwoorden in de hokjes. Wat lees je onder de pijl?

1. Geestelijk leider en leraar in een joodse gemeenschap.
2. Bij dit feest wordt het verhaal van koningin Esther verteld en er worden Hamansoren gegeten.
3. Joodse staat.
4. Eerste boek van de TeNaCh, en tevens heiligste boek van de joden.
5. Zo eten gelovige joden.
6. Ander woord voor Soekkot.
7. Betekenis van 'jat'.
8. joodse paasfeest.
9. Uitspraak betekent 'veel geluk' bij een joodse bruiloft.
10. Rustdag van de joden.
11. Gebedshuis van de joden.
12. Heilig boek van de joden waarin o.a. de mondelinge regels van Mozes zijn opgeschreven.

[illegible]

Onder de pijl lees je: